

I december 2004 er det 60 år siden, at Frederikskirken i Højbjerg blev taget i brug. I den anledning fortælles her

**TRÆK AF
FREDERIKSKIRKENS TILBLIVELSESHISTORIE**
af Børge Møller-Madsen

En tavle over Frederikskirkens prædikestol, hvis tekst kun kan læses på nært hold, beretter følgende:

”År 1941, i Kong Christian d. X's 30. regerings år, besluttede Borgere i Højbjerg, Saralyst og Skaade at rejse en Kirke i Stil med gamle danske Landsbykirker, som til sene Tider kan vidne om, at man i de ufredfyldte År 1941 til 1944, hvor hele Verden var i Krig og vort gamle Land besat af den tyske Værnemagt, dog havde Fremtidshåb og Sammenhold til at bygge en hvid Kirke til Guds Ære, som et Middel til at opelske Fredens Ånd...”

Man gav kirken navnet Frederikskirken efter den daværende kronprins Frederik - den senere kong Frederik IX - efter forud at have indhentet tilladelse. På de øverste stolesæder i kirken, ses initialerne for det daværende kongepar kong Chr. X og dronning Alexandrine, samt kronprinseparret Frederik og Ingrid.

Baggrunden for opførelsen af kirken var et stort ønske fra de efterhånden mange beboere i Højbjerg, Saralyst, Skåde og Skåde Bakker. Ønsket var at få en kirke med tilhørende kirkegård i lokalområdet. Der havde været afholdt velbesøgte beboermøder om kirkesagen på det gamle Hotel Kragelund og i den i 1939 opførte, men senere nedlagte, RIO-biograf på hjørnet af Rosenvangsalle og Oddervej. Her havde man i øvrigt holdt julegudstjeneste – et stykke moderne kirkehistorie: En kirke der begynder i et biografteater!

Der var ved beboermøderne mange klare tilkendegivelser om, at man ønskede en rigtig traditionel dansk landsbykirke, beliggende på en bakketop og omgivet af kornmarker. Samtidige billeder viser, at netop sådan var omgivelserne. Der kunne ikke blive tale om moderne eksperimentelbyggeri i den forhåndenværende situation! Her må vi nok i særlig grad tænke på besættelsestiden og dens fastholden ved gamle danske traditioner.

Man fik nedsat et byggeudvalg, hvis dynamiske formand blev den initiativrige fabrikant og konsul Ludvig Wohler. Byggeudvalget udskrev ikke en arkitektkonkurrence, men henvendte sig til den kendte kirkearkitekt Harald Lønborg-Jensen. Man havde tillid til, at netop han kunne bygge den kirke, man ønskede. Lundtofte Kirke ved København, Rinkenæs Korskirke i Sønderjylland, en gennemgribende restaurering af Brønshøj Kirke ved København var opgaver, han havde løst tilfredsstillende.

Man foretog en stort anlagt agitations- og indsamlingskampagne for kirkesagen i området og havde den tilfredsstillende, at beboerne i meget stort tal sluttede op om kirkesagen. Husstandsindsamlinger, salg af postkort og billeder og af gipsmodeller af den påtænkte kirke, gaver, små og store, strømmede ind til formålet. Det var ikke bare store, kendte firmaer eller velgørende fonde, der var bidragydere. Eksempelvis bidrog også teglværksarbejderne ved Emiliedal og Kragelund Teglværker hver med en timeløn til kirkebyggeriet. Arkitekt Harald Lønborg-Jensens skitser til byggeriet var udstillet på iøjnefaldende steder og vakte opmærksomhed. Indsamlingen gav så gode resultater, at man ligefrem talte om "gavernes kirke."

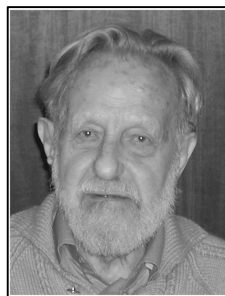

Blot et par uger efter at indsamlingen var startet, kunne byggeudvalgets formand meddele kronprinsen, at der nu var penge nok til, at man turde påbegynde byggeriet. Børge Møller-Madsen fortæller: "Mit første indtryk af den nyligt påbegyndte kirke var et stort hul i jorden"! Men det gik rask fremad, og den 17. april 1943 blev grundstenen lagt. Første søndag i advent den 3. dec. 1944 kunne den nye kirke indvies under højtidelige former.

Et problem i krigsårene var at skaffe malm til kirkeklokker. De krigsførende magter lagde beslag på alt anvendeligt metal. Det lykkedes dog ved hjælp af indsamlet skrotjern at få De Smithske Jernstøberier i Aalborg til at støbe en anvendelig jernklokke. Først ved 25 års jubilæet i 1969 fik kirken et sæt gedigne, rigtige malmklokker. Den gamle jernklokke kan stadig høres een gang om året på kirkens fødselsdag 1. søndag i advent ved den midterste ringning før gudstjenesten kl. 9.45.

Ved indvielsen var Frederikskirken anneksskirke til Holme Kirke. Området var som hidtil en del af Holme Sogn. Først 5 år senere i 1949 blev Skåde Sogn udskilt som selvstændigt sogn og fik sin første sognepræst Orla Højsgaard. I 2004 er sognet vokset så stort, at det nu bliver betjent af tre faste præster.

Den runde fødselsdag markeredes ved gudstjenesten 1. søndag i advent, den 28. november med efterfølgende samvær i Frederiksgården.

Børge Møller-Madsen
*forhenværende studielektor
ved Marselisborg Gymnasium*